

Marineminister til at gøre, hvad *han* kan, for at forskaffe sig Midlerne til at betale Orlogsværftets Arbejdsmænd en Dagløn, der mindst svarer til den, som private, selv de karrigste, betale deres.

Der forekommer mig at være saa meget mere Grund til at imødekomme Kravet om ikke at skade den største og daarligst stillede Gruppe af Borgere i deres Erhvervsbestræbelser, som vi, naar vi se paa Statistikken — der er jo nylig fra Statens statistiske Bureau udsendt et større Værk over Folketællingen i 1901 — og kaste et Blik paa Befolkningens Fordeling efter Erhverv, efter Næringsvej, ville se, at det jo ikke er den besiddende Bondestand, der har Krav paa det allerstørste Hensyn, naar det gælder at overveje eller imødekomme Bestræbelserne for at fremme Erhvervslivet. Jeg vil pege paa, at vi i Statistikken se, at vi her i Landet have 469,000 Godsejere, Proprietærer og Forpagtere, naar man regner deres Husstand med. Det er ganske sikkert et stort Tal, men det er dog i Forhold til det Tal, som fremkommer ved de øvrige Grupper af Erhvervsgræne, meget ringe. Vi ville saaledes se, at allerede Daglejere, Indsiddere, Husmænd og Boelsmænd paa Landet udgøre et Antal af over 455,000. Naar derfor Regeringen paa den ene Side staar overfor at skulle tage Hensyn til det besiddende Landbrugs Erhvervsinteresser og paa den anden Side overfor at skulle tage Hensyn til Arbejderklassens Interesser, saa bør den se, at alene de Borgere ude paa Landet, som skulle søge deres Erhverv væsentligst gennem Dagleje, ved Arbejde for andre, og for hvem Arbejdslønnens Størrelse er deres Hjem og deres Livs Grundlag, ere mange flere end den Gruppe, man fra Regeringens Side synes at tage mest Hensyn til, og hvis Interesser man synes at ville lade være det eneste afgørende. Jeg vil dernæst pege paa, at Fiskeri, Haandværk, Industri, Handel, Samfærdsel og forskellige Erhverv i underordnet Stilling tilsammen beskæftige eller ernære 1 Million et hundrede og et Par og fyrretyve Tusinde Mennesker. Lægge vi dem til de 455,000, der direkte ernæres ved Arbejdslønnen paa Landet, eller for hvem denne spiller en Rolle, ville vi se, at vi komme op over 1½ Million af Statens Borgere, som ere interesserede i, at Borgernes Erhvervsbestræbelser for paa ærlig og lovlig Vis at hæve deres Lønning op til, hvad ret og rimeligt er, fremmes. Det er et Hensyn, som berører langt den største Del af Statens Borgere, og et Hensyn,

som Regeringen ikke med Billighed kan se bort fra, og det heller ikke af Hensyn til en anden langt mindre talrig Samfundsklasse, som Bondestanden er.

Der er saa meget mere Grund for mig til at røre ved denne Side af Forholdene i Almindelighed, som det synes, som om man selv nu under Systemskiftet har den gamle Opfattelse af Arbejderne, den samme Opfattelse, som herskede for et halvt Aarhundrede eller mere siden i Enevældens Dage. Jeg tænker her paa, at der fra Justitsministeriets Side er udstedt Reglementer gældende for de forskellige Baneanlæg, der — med Undtagelse af Reglementet her for Københavns Personbanegaards Vedkommende — ere akkurat, som om de vare udstedte i Enevældens Dage. I disse Reglementer eller som Basis for dem ligger der en Tankegang, der er lig den, man havde med Hensyn til Arbejderne for mange Aar siden, og man skulde dog vel kunne vente, at Systemskiftets første Regering opfattede Arbejderklassen og Arbejdsmændene paa en noget anden Maade end den, som var gældende i sin Tid i 1845. Jeg vil tillade mig her at pege paa, at der i det Politireglement, som er udstedt, findes Bestemmelser, som ikke svare til Forholdene i vor Tid.

Der staar saaledes i dette Reglements § 1, at Politivirghederne i de vedkommende Jurisdiktioner skulle føre Tilsyn med de vedkommende Baneanlæg. Denne Bestemmelse er der jo intet at sige til. Men det forekommer mig, at man ogsaa burde være bleven derved og kort og godt have sagt: Paa disse ny Omraader skal selvfølgelig Politiet eller de offentlige Myndigheder føre Tilsyn som alle andre Steder og dermed Punktum. Men her gaar man videre og etablerer et særligt Tilsyn, stiller de vedkommende Arbejdere under en ganske særlig Politiopsigt, som ingen andre Arbejdere nogetsteds i vort Land ellers ere Genstand for. Dette synes at tyde paa, at Justitsministeren i vore Dage har den samme Opfattelse, som man havde i 1845, at de Jordarbejdere, som søge til et Jernbaneanlæg, ere Mennesker af en helt anden Slags. De forudsættes næsten at være Forbrydere, Folk, der forse sig mere, og som derfor skulle stilles under speciel Politiopsigt. Det er ganske sikkert en fejl Opfattelse. Jeg tror, der er Masser af Arbejdspladser her i Landet, hvor der til daglig Brug foregaar mere, der trænger til speciel Politiopsyn, end der foregaar blandt Jordarbejderne ved vore Jernbaneanlæg. Jeg vil i saa Henseende minde Justits-